

[Strona Główna](#) > ... > [Twoje Prawa](#) > [Ofiary Przepęstw](#) > [Prawa Ofiar – W Poszczęólnych Państwach](#) > 2 -
Złózenie zawiadomienia o przestępstwie oraz moje prawa w toku dochodzenia/śledztwa lub procesu

2 - Złózenie zawiadomienia o przestępstwie oraz moje prawa w toku dochodzenia/śledztwa lub procesu

Jak złóżyć zawiadomienie o przestępstwie?

Zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa można złóżyć do właściwej prokuratury na piśmie, ustnie lub w inny sposób.

Osoby składające ustne zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa zostaną pouczone o konsekwencjach składania fałszywych zawiadomień. W przypadku zawiadomień ustnych sporządza się protokół, natomiast zawiadomienia składane telefonicznie lub za pomocą innych środków telekomunikacji w miarę możliwości rejestruje się elektronicznie i sporządza się notatkę urzędową.

Ofiary składające zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa otrzymują pisemne potwierdzenie złózenia takiego zawiadomienia, które zawiera podstawowe informacje o zgłaszonym przestępstwie. Ofiary, które nie mówią w języku używanym przez organy lub go nie rozumieją, mogą złóżyć zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa we własnym języku i skorzystać z usług tłumacza ustnego lub innej osoby, która mówi zarówno w języku organu, jak i w języku ofiary, oraz rozumie oba te języki. Ofiary, które nie mówią w języku używanym przez organy lub go nie rozumieją, mają prawo wnieść o nieodpłatne przetłumaczenie potwierdzenia przyjęcia zawiadomienia na swój język.

Jeżeli ofiara składa zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa w sądzie, na policji lub do niewłaściwej prokuratury, organy te przyjmują zawiadomienie i niezwłocznie przekazują je do odpowiedniej prokuratury.

Prokurator niezwłocznie wpisuje zawiadomienie do rejestru zawiadomień o popełnieniu przestępstwa, chyba że prawo stanowi inaczej.

W przypadku gdy prokurator jedynie poweźmie wiadomość o popełnieniu przestępstwa lub otrzyma od ofiary zgłoszenie o popełnieniu przestępstwa, sporządza notatkę urzędową, wpisuje sprawę do rejestru różnych spraw karnych i postępuje w sposób opisany w prawie.

Jeżeli zawiadomienie nie zawiera żadnych informacji na temat przestępstwa – co oznacza, że prokurator nie jest w stanie określić, jakie przestępstwo jest przedmiotem zawiadomienia – wpisuje sprawę do rejestru różnych spraw karnych i zwraca się do osoby, która złóżyła zawiadomienie, o dostarczenie dodatkowych informacji w terminie 15 dni.

Jeżeli osoba składająca zawiadomienie nie dostarczy dodatkowych informacji na wniosek prokuratora, prokurator sporządza stosowną notatkę urzędową. Po upływie terminu na dostarczenie dodatkowych informacji prokurator zgłasza ten fakt prokuratorowi wyższemu rangą w terminie ośmiu dni. Prokurator wyższy rangą może zarządzić wpisanie zawiadomienia do rejestru zawiadomień o popełnieniu przestępstwa.

W jaki sposób mogę uzyskać informacje o przebiegu sprawy?

Po dwóch miesiącach od złózenia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa lub zgłoszenia popełnienia przestępstwa ofiara lub pokrzywdzony ma prawo zwrócić się do prokuratora z wnioskiem o podanie informacji na temat czynności podjętych w związku z takim zawiadomieniem lub zgłoszeniem. Prokurator musi przekazać odpowiedź w rozsądnym terminie, jednak nie później niż w terminie 30 dni od daty otrzymania pisemnego wniosku, chyba że taka odpowiedź mogłaby negatywnie wpłynąć na przebieg postępowania. Jeżeli prokurator postanowi nie udostępniać takich informacji, musi powiadomić o tym ofiarę/pokrzywdzonego.

Ofiara uczestnicząca w postępowaniu karnym w charakterze pokrzywdzonego ma prawo do otrzymania informacji na temat wyniku postępowania.

Czy przysługuje mi pomoc prawna (w toku dochodzenia/śledztwa lub w czasie procesu)? Na jakich warunkach?

Poza wskazanymi powyżej prawami przed przesłuchaniem ofiary przestępstw przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności i handlu ludźmi mają prawo do nieodpłatnych konsultacji z doradcą prawnym (*savjetnik*), a właściwe organy mogą wyznaczyć pełnomocnika (*opunomoćenik*) reprezentującego taką ofiarę. Koszt doradcy/pełnomocnika ponosi państwo.

Dzieci będące ofiarami przestępstw mają wszystkie wskazane powyżej prawa, a także prawo do pełnomocnika, którego wynagrodzenie pokrywa Skarb Państwa.

Ofiary przestępstw mają prawo do przedsądowej pomocy prawnej i pomocy prawnej na etapie sądowym. Z pomocy tej mogą skorzystać nieodpłatnie ofiary przestępstw z użyciem przemocy ubiegające się o odszkodowanie/zadośćuczynienie za szkody poniesione na skutek przestępstwa.

Ustawa o nieodpłatnej pomocy prawnej reguluje kwestie przedsądowej pomocy prawnej i pomocy prawnej na etapie sądowym.

Przedsądowa pomoc prawna obejmuje ogólne informacje prawne, porady prawne, wnioski do podmiotów publicznych, Europejskiego Trybunału Praw Człowieka i organizacji międzynarodowych zgodnie z umowami międzynarodowymi i regulaminami wewnętrznymi, reprezentację w postępowaniach przed podmiotami publicznymi oraz pomoc prawną w pozasądowym rozwiązywaniu sporów.

Przedsądowa pomoc prawna może być świadczona w każdej dziedzinie prawa, pod warunkiem że:

- wnioskodawca nie ma wystarczającej wiedzy ani możliwości, aby dochodzić swoich praw;
- wnioskodawca nie otrzymał pomocy prawnej na mocy przepisów szczególnych;
- złożony wniosek nie jest oczywiście bezzasadny;
- warunki ekonomiczne wnioskodawcy powodują, że opłacenie profesjonalnej pomocy prawnej mogłoby zagrozić zapewnieniu utrzymania wnioskodawcy i członków jego gospodarstwa domowego.

Wnioskodawcy, którzy ubiegają się o przedsądową pomoc prawną, powinni skontaktować się bezpośrednio z podmiotem świadczącym taką pomoc.

Pomoc prawna na etapie sądowym obejmuje porady prawne, składanie wniosków w postępowaniach dotyczących ochrony praw pracownika prowadzonych przeciwko pracodawcy, składanie wniosków w postępowaniach sądowych, reprezentację w postępowaniach sądowych, pomoc prawną w polubownym rozwiązywaniu sporów oraz zwolnienie z kosztów prawnych i opłat sądowych.

Pomoc prawna na etapie sądowym może zostać przyznana, jeżeli:

1. postępowanie jest skomplikowane;
2. wnioskodawca nie jest w stanie reprezentować samego siebie;
3. warunki ekonomiczne wnioskodawcy powodują, że opłacenie profesjonalnej pomocy prawnej mogłoby zagrozić zapewnieniu utrzymania wnioskodawcy i członków jego gospodarstwa domowego;
4. powództwo nie jest bezzasadne;
5. wniosek wnioskodawcy nie został odrzucony w ciągu ostatnich sześciu miesięcy z powodu celowego podania niedokładnych informacji; oraz
6. wnioskodawca nie otrzymał pomocy prawnej na mocy przepisów szczególnych.

Pomoc prawna na etapie sądowym zostaje przyznana bez uprzedniej oceny sytuacji finansowej wnioskodawcy, jeżeli jest on:

1. dzieckiem uczestniczącym w postępowaniu alimentacyjnym;
2. ofiarą przestępstwa z użyciem przemocy, która ubiega się o odszkodowanie/zadośćuczynienie za szkodę poniesioną wskutek przestępstwa;

3. osobą pobierającą świadczenia alimentacyjne na mocy przepisów szczególnych regulujących prawa do zabezpieczenia społecznego lub
4. osobą pobierającą zasiłek na utrzymanie na mocy ustawy o prawach weteranów wojny o niepodległość Chorwacji i członków ich rodzin oraz ustawy o ochronie cywilnych i wojskowych weteranów wojennych.

Wnioskodawcy ubiegający się o pomoc prawną na etapie sądowym muszą złożyć wniosek do właściwego urzędu na specjalnym formularzu.

Czy mogę ubiegać się o zwrot kosztów (z tytułu uczestnictwa w dochodzeniu/śledztwie/procesie)? Na jakich warunkach?

Sąd zarządza pokrycie kosztów postępowania przez skazanego, chyba że kwalifikuje się on do zwolnienia z całości lub części tych kosztów.

W razie zawieszenia postępowania karnego, uniewinnienia oskarżonego lub oddalenia zarzutów orzeczenie sądu musi stanowić, że koszty postępowania karnego zgodnie z art. 145 ust. 2 pkt 1-5 kodeksu postępowania karnego, nieuniknione koszty poniesione przez skazanego oraz nieuniknione koszty poniesione przez pełnomocnika skazanego i honorarium pełnomocnika pokrywa Skarb Państwa, chyba że prawo stanowi inaczej.

Moja sprawa została umorzona, zanim trafiła do sądu. Czy mogę się odwołać?

W przypadku odmowy wszczęcia postępowania po złożeniu zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa przez ofiarę może ona wnieść oskarżenie prywatne.

Jeżeli prokurator stwierdzi, że ściganie przestępstwa z urzędu lub ściganie którejkolwiek z osób, którym zarzucono popełnienie przestępstwa, jest bezzasadne, ma obowiązek powiadomić o tym ofiarę w terminie ośmiu dni i pouczyć ją o możliwości wniesienia oskarżenia prywatnego. Takiej samej czynności musi dokonać sąd, który umorzył postępowanie w związku z odmową wszczęcia postępowania przez prokuratora w innych sprawach.

Czy mogę uczestniczyć w procesie?

Zgodnie z kodeksem postępowania karnego pokrzywdzony w postępowaniu karnym ma prawo do:

- postępowania się swoim językiem ojczystym, w tym językiem migowym, i zażądania tłumaczenia ustnego, jeżeli nie posługuje się językiem chorwackim lub go nie rozumie, lub tłumaczenia języka migowego, jeżeli pokrzywdzony jest osobą głuchą lub głuchoniewidomą;
- wniesienia powództwa adhezyjnego i wniosków o zastosowanie środków zapobiegawczych;
- pełnomocnictwa procesowego;
- przedstawienia okoliczności faktycznych i dowodów;
- udziału w posiedzeniu, na którym odbywa się postępowanie dowodowe;
- udziału w postępowaniu sądowym i postępowaniu dowodowym oraz wygłoszenia mowy końcowej;
- zażądania dostępu do akt sprawy zgodnie z art. 184 ust. 2 kodeksu postępowania karnego;
- zwrócenia się o przekazywanie przez prokuratora informacji na temat czynności dokonanych na podstawie zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa; wniesienia zażalenia do prokuratora wyższego rangą;
- wniesienia środków zaskarżenia;
- dochodzenia przywrócenia do stanu poprzedniego;
- otrzymania zawiadomienia o wyniku postępowania karnego.

Jaka jest moja rola w systemie wymiaru sprawiedliwości? Czy jestem na przykład: ofiarą przestępstwa, świadkiem, powodem cywilnym, oskarżycielem prywatnym? Czy mogę wybrać swoją rolę?

Ofiarą przestępstwa jest osoba fizyczna, która odniosła uszczerbek na zdrowiu fizycznym lub psychicznym bądź szkodę na mieniu lub której prawa i wolności podstawowe zostały poważnie naruszone bezpośrednio na skutek przestępstwa. Za ofiarą przestępstwa można uznać również małżonka, konkubenta, partnera życiowego,

nieformalnego partnera życiowego oraz zstępnych osoby, która poniosła śmierć bezpośrednio w wyniku przestępstwa, lub – w razie braku zstępnych – wstępnych i rodzeństwo tej osoby. Za ofiary przestępstwa uważa się również wszelkie osoby pozostające zgodnie z prawem na utrzymaniu zmarłego.

Pokrzywdzonym jest ofiara przestępstwa lub osoba prawna, która odniosła szkodę na skutek przestępstwa i bierze udział w postępowaniu karnym w charakterze pokrzywdzonego.

Występowanie w charakterze strony albo uczestnika postępowania nie zależy od woli danej osoby, ale od jej roli w konkretnej sprawie karnej. Każdy może występować w charakterze strony albo uczestnika postępowania, w zależności od okoliczności określonych w przepisach; wybór dotyczy natomiast praw, które osoba chce wykonywać jako pokrzywdzony lub jako ofiara przestępstwa.

Jakie są moje prawa i obowiązki wynikające z tej roli?

Ofiara przestępstwa ma prawo do:

- dostępu do usług wsparcia dla ofiar przestępstw;
- skutecznej pomocy psychologicznej i innego rodzaju pomocy specjalistycznej oraz wsparcia ze strony organów, organizacji i instytucji pomagających ofiarom przestępstw, zgodnie z przepisami prawa;
- ochrony przed zastraszaniem i odwetem;
- ochrony godności podczas składania zeznań w charakterze świadka;
- bycia wysłuchanym bez zbędnej zwłoki po złożeniu zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa i do późniejszego przesłuchania w zakresie, który jest bezwzględnie konieczny do celów postępowania karnego;
- obecności zaufanej osoby podczas każdej czynności, w której uczestniczy ofiara;
- poddania się badaniom lekarskim w minimalnym zakresie i tylko wtedy, gdy są one bezwzględnie konieczne do celów postępowania karnego;
- złożenia wniosku o ściganie lub wniesienia oskarżenia prywatnego zgodnie z kodeksem karnym, udziału w postępowaniu karnym w charakterze pokrzywdzonego, otrzymania informacji o odmowie przyjęcia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa (art. 206 ust. 3 kodeksu) i o postanowieniu prokuratora o odmowie wszczęcia postępowania, a także do wniesienia oskarżenia bez udziału prokuratora;
- bycia informowaną przez prokuratora o czynnościach dokonanych na podstawie zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa (art. 206a kodeksu) i do wniesienia zażalenia do prokuratora wyższego rangą (art. 206b kodeksu);
- zwracania się o informacje na temat zwolnienia sprawcy z zakładu karnego lub aresztu, ucieczki lub przedterminowego zwolnienia sprawcy z zakładu karnego i środków podjętych w celu zapewnienia ofierze ochrony oraz otrzymywania tych informacji bez zbędnej zwłoki;
- zwracania się o informacje na temat wydania prawomocnego orzeczenia w przedmiocie umorzenia postępowania karnego oraz otrzymywania takich informacji;
- innych praw przewidzianych w przepisach.

Ofiara uczestnicząca w postępowaniu karnym w charakterze pokrzywdzonego ma prawo do:

- posługiwania się swoim językiem ojczystym, w tym językiem migowym, i zażądania tłumaczenia ustnego, jeżeli nie posługuje się językiem chorwackim lub go nie rozumie, lub tłumaczenia języka migowego, jeżeli pokrzywdzony jest osobą głuchą lub głuchoniewidomą;
- wystąpienia o odszkodowanie oraz o zastosowanie środków zapobiegawczych;
- pełnomocnictwa procesowego;
- przedstawienia okoliczności faktycznych i dowodów;
- udziału w posiedzeniu, na którym odbywa się postępowanie dowodowe;
- udziału w postępowaniu sądowym i postępowaniu dowodowym oraz wygłoszenia mowy końcowej;
- zażądania dostępu do akt sprawy zgodnie z kodeksem;
- zwrócenia się o przekazywanie przez prokuratora informacji na temat czynności dokonanych na podstawie zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa; wniesienia zażalenia do prokuratora wyższego rangą;
- wniesienia środków zaskarżenia;
- dochodzenia przywrócenia do stanu poprzedniego;
- otrzymania zawiadomienia o wyniku postępowania karnego.

Poza prawami ofiar przewidzianymi na mocy tego kodeksu pokrzywdzeni będący dziećmi mają prawo do:

1. nieodpłatnego skorzystania z pełnomocnika,
2. ochrony danych osobowych,
3. wyłączenia jawności rozprawy. (art. 44 ust. 1 kodeksu postępowania karnego)

Poza prawami ofiar, o których mowa w art. 43 tego kodeksu, ofiary przestępstw przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności i handlu ludźmi mają prawo do:

1. bezpłatnych konsultacji przed przesłuchaniem,
2. nieodpłatnego skorzystania z pełnomocnika,
3. bycia przesłuchiwanymi na posterunku policji lub w biurze prokuratora przez osobę tej samej płci oraz w miarę możliwości przez tę samą osobę w przypadku ponownego przesłuchania,
4. nieudzielania odpowiedzi na pytania, które nie dotyczą przedmiotowego przestępstwa, lecz życia prywatnego ofiary,
5. wystąpienia z wnioskiem o przesłuchanie za pośrednictwem środków audiowizualnych (art. 292 ust. 4 tego kodeksu),
6. ochrony danych osobowych,
7. wyłączenia jawności postępowania. (art. 44 ust. 4 kodeksu postępowania karnego)

Na etapie postępowania przygotowawczego ofiary przestępstw, które działają w charakterze oskarżycieli prywatnych lub pokrzywdzonych, mogą przedstawić wszystkie okoliczności faktyczne i istotne dowody w celu potwierdzenia popełnienia przestępstwa, zidentyfikowania sprawcy czynu i ustalenia roszczeń w powiązonym powództwie odszkodowawczym.

Zarówno przed wszczęciem postępowania karnego, jak i na każdym jego etapie prokuratura i sąd muszą rozważyć, czy oskarżony może wypłacić na rzecz pokrzywdzonego odszkodowanie/zadośćuczynienie za wszelkie szkody wyrządzone przestępstwem. Muszą ponadto pouczyć pokrzywdzonego o niektórych prawach przewidzianych w przepisach (np. o prawie pokrzywdzonego do używania języka ojczystego, prawie do wniesienia roszczenia odszkodowawczego itd.).

Osoby, które mogą posiadać wiedzę na temat przestępstwa, sprawcy lub innych okoliczności istotnych dla sprawy, mogą zostać wezwane w charakterze świadka.

W charakterze świadka można przesłuchać pokrzywdzonych, pokrzywdzonych występujących po stronie powodowej oraz oskarżycieli prywatnych.

Oskarżyciel prywatny ma takie same prawa jak oskarżyciel publiczny, z wyjątkiem praw należnych wyłącznie organowi państwowemu.

Czy mogę składać oświadczenia przed sądem lub przedstawiać dowody? Na jakich warunkach?

Zgodnie z kodeksem postępowania karnego pokrzywdzony ma prawo do:

1. zwrócenia uwagi na okoliczności faktyczne i przedstawienia dowodów;
2. udziału w posiedzeniu, na którym odbywa się postępowanie dowodowe;
3. udziału w postępowaniu sądowym, postępowaniu dowodowym oraz wygłoszenia mowy końcowej (art. 51 ust. 1 kodeksu postępowania karnego).

Ofiara występująca jako oskarżyciel ma takie same prawa jak oskarżyciel publiczny, z wyjątkiem praw należnych wyłącznie organowi państwowemu.

Oskarżyciel prywatny ma takie same prawa jak oskarżyciel publiczny, z wyjątkiem praw należnych wyłącznie organowi państwowemu. Oskarżyciele prywatni podlegają takim samym przepisom proceduralnym, jakie mają zastosowanie do pokrzywdzonych i powodów.

Podczas przesłuchania przewodniczący składu sędziowskiego wzywa wszystkie strony do wskazania dowodów, które zamierzają przedstawić na rozprawie głównej. Każda strona jest wzywana do zgłaszania uwag dotyczących zeznań strony przeciwnej.

Jakie informacje uzyskam w czasie procesu?

Na etapie postępowania przygotowawczego ofiary przestępstw, które działają w charakterze oskarżycieli prywatnych lub pokrzywdzonych, mogą przedstawić wszystkie okoliczności faktyczne i istotne dowody w celu potwierdzenia popełnienia przestępstwa, zidentyfikowania sprawcy czynu i ustalenia roszczeń w powództwie odszkodowawczym.

Ofiara uczestnicząca w postępowaniu karnym w charakterze pokrzywdzonego ma prawo do:

- zwrócenia się o przekazywanie przez prokuratora informacji na temat czynności dokonanych na podstawie zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa; wniesienia zażalenia do prokuratora wyższego rangą;
- otrzymania informacji o odmowie przyjęcia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa lub o wydaniu przez prokuratora postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania;
- otrzymania zawiadomienia o wyniku postępowania karnego.

Czy będę mieć dostęp do akt sądowych?

Ofiara uczestnicząca w postępowaniu karnym w charakterze pokrzywdzonego może uzyskać wgląd do akt sprawy.

■ Ostatnia aktualizacja: 02/07/2025

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.